

MENU

SITUĀCIJAS KONTEKSTS UN VĀRDA BRĪVĪBA

Materiāls skolotājam

Vārda un preses brīvība ir viens no demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņiem. Informāciju internetā var ievietot un izplatīt ikviens, tāpēc vienmēr ir svarīgi noskaidrot informācijas avotu. Žurnālistiem ir pienākumi: objektīvi censties noskaidrot patiesību, nodalīt komentārus no ziņām, pārliecināties par faktu patiesumu, aizsargāt un izplatīt dažādus viedokļus, atsaukt nepatiesu informāciju. Žurnālists vāc, apstrādā, analizē un pasniedz aktuālu informāciju, veic savus profesionālos uzdevumus atbilstoši vārda brīvības principiem un tiesiskajam regulējumam, ievērojot profesionālās ētikas standartus. Lasot medijos pieejamo informāciju, ir svarīgi atcerēties, ka to ne vienmēr ir veidojis profesionāls žurnālists. Informāciju, iespējams, ir ievietojis cilvēks, kas atspoguļo tikai savu viedokli, pārstāsta situāciju sev labvēlīgā gaismā, nav apkopojis pietiekami plašu informāciju, vai arī apzināti vēlas ietekmēt sabiedrības viedokli. Vienmēr domā kritiski, cenšoties izprast notikuma un teiktā kontekstu*! Tikai konteksta izpratne ļauj izprast vēstījumu, tā nozīmi, patieso ietekmi, izlemjot, kā reaģēt uz saņemto informāciju.

* konteksts ir apstākļu, notikumu, faktu u.tml. kopums, kas nepieciešams, lai saprastu (kā) nozīmi, jēgu.

UZKODAS

Izvēlies piecus vārdus, vārdu savienojumus, kas raksturo ikvienu situāciju mūsu dzīvē!

Pasaki pirmo domu, kas tev nāk prātā, dzirdot teikumu "Ir svarīgi izprast situācijas kontekstu"!

Izveido uzmanību piesaistošu saukli, kas mudina tavus vienaudžus aizdomāties par nepieciešamību katrā situācijā izzināt situācijas kontekstu, nevis izraut vienu teikumu, skaitli, uzklaut tikai vienu viedokli!

SALĀTI

Atrodi internetā jēdziena "konteksts" skaidrojumu vai definīciju! Centies izprast, ko šis jēdziens nozīmē. Pastāsti uzzināto pārējiem!

Pastāsti divus piemērus no savas dzīves! Vienu piemēru, kas raksturo situāciju, kur tu vai kāds cits nenovērtēja situācijas kontekstu un tāpēc tika maldināts, izdarīja aplamu spriedumu. Otru – kad tika izprasts un novērtēts situācijas konteksts. Raksturo abu situāciju cēloņus un sekas!

Pastāsti, kā konkrēti tu rīkojies, lai pēc iespējas precīzāk un plašāk izprastu situācijas kontekstu.

ZUPA

Strādājiet pārī! Apspriediet frāzi: "Tas ir izrauts no konteksta"! Izdomājiet trīs konkrētus piemērus, kuros šī frāze ir attiecināma.

Izvēlies kādu cilvēku, kurš, tavuprāt, pirms sprieduma, lēmuma pieņemšanas vienmēr cenšas izprast situācijas kontekstu. Sazinies ar viņu un lūdz padomu, kā šo prasmi, domāšanas veidu attīstīt! Definē, ko tu vari mācīties no viņa!

Strādājiet pārī! Apspriediet, kādi faktori sekmē un kādi traucē jums, jūsu vienaudžiem izprast situācijas kontekstu, noskaidrot visus apstākļus, iegūt detalizētu informāciju par situāciju!

PAMATĒDIENS

Veic eksperimentu, iesaistot tajā ne mazāk kā piecus dalībniekus! Izdomā situāciju, kura, tavuprāt, visskaidrāk apliecina situācijas konteksta nozīmību! Modelē šo situāciju, fiksējot dalībnieku atbildes vai uzvedību! Apkopo rezultātus un interpretē tos!

Izstrādā aptauju un saņem ne mazāk kā 10 atbildes! Aptaujā noskaidro, vai jaunieši biežāk pieņem spontānus, pirmajos iespaidos balstītus lēmumus vai tomēr analizē situāciju un iegūst daudzpusīgu informāciju! Apkopo rezultātus un interpretē tos!

Izvēlies kādu nesen notikušu situāciju klasē, skolā, sabiedrībā, kad izpaudās iesaistīto nevēlēšanās vai nespēja saskatīt situācijas kontekstu! Analizē situāciju, tās cēloņus un sekas! Uzraksti vēstuli kādam situācijas dalībniekam, konstruktīvi izklāstot savas domas!

DESERTS

Atrodi vai izveido attēlu, uzņem fotogrāfiju, kas, tavuprāt, visprecīzāk raksturo situāciju, kurā, neapzinot visu informāciju, var veidoties maldīgs priekšstats par kādu notikumu. Izveido attēla, fotogrāfijas nosaukumu!

Atrodi un noskaties kādu filmu, kurā redzams, cik aplamus lēmumus cilvēks pieņem, ja neiegūst plašu un ticamu informāciju, nespēj analizēt situāciju un saskatīt tās kontekstu. Pastāsti par šo filmu!

Atrodi pasaku, stāstu, dzejoli vai dziesmu, kas atspoguļo vienpusēju situācijas redzējumu! Pastāsti par to!

ATSPIRDZINOŠIE DZĒRIENI

Paslavē sevi par to, ka aktīvi darbojies! Mini konkrētu faktu, kas par konteksta nozīmi situācijas uztverē tev bija jauns!

Definē apņemšanos, kas tev personīgi šķiet nozīmīga pēc šīs nodarbības!

Pasaki frāzi, kas šajā nodarbībā tev lika visvairāk aizdomāties, uzrunāja tevi personīgi!

